

Day a Week School voor slimmeriken

Frederiek van Gaalen, moeder van Mees: 'Mees is veel opener geworden. Het is goed dat ze ook aandacht besteden aan sociale vaardigheden, zoals naar elkaar luisteren en samenwerken'

'Gelukkig, hij snapt het niet!'

Slimme en hoogbegaafde kinderen vallen op school nogal eens buiten de boot. Uit verveling gaan ze soms slecht presteren. Op de Day a Week School worden zij één dag per week uitgedaagd. 'Laatst liep er eentje woedend de klas uit, omdat hij een antwoord niet wist.'

Tekst: Margje de Bok | Fotografie: Duco de Vries

'Kijk goed,' zegt juf Marsha, 'ik heb een glas tot de rand toe met water gevuld. Daar leg ik een ansichtkaart op, ik draai het glas om... en ik laat de kaart los.' Veertien kinderen, acht jongens en zes meisjes waarvan één Chinees en één Afrikaans, kijken met spanning toe. De kaart blijft hangen. 'En nu gaan jullie bedenken hoe dit komt. Niet roepen, rustig nadenken en dan je antwoord opschrijven.' Wouter, een stoere jongen met blonde krullen, heeft een goede uitleg: 'De luchtdruk tegen de kaart is sterker dan het gewicht van het water.'

Daarna doet juf Marsha een proefje om te laten zien dat olie op water drijft. De kinderen zoeken naarstig naar een verklaring. Maar dat het door moleculen komt, die elkaar aantrekken of afstoten, wisten ze nog niet. En dan komt de toegift. Juf Marsha strooit keukenzout op de laag olie. Dikke druppels zout met lichtgele olie zakken in het water en stijgen weer op. 'Wow,' roept Eline, 'we hebben onze eigen lavalamp gecreëerd!'

De Day a Week School geeft slimme kinderen de kans om één dag in de week ander onderwijs te volgen. Schoolbegeleidingsdienst ABC in Amsterdam nam het concept over uit Engeland, waar het erg succesvol is. Drie Amsterdamse schoolbesturen doen mee, samen goed voor 22 scholen. Projectleider Rob Wolthuis vindt de noodzaak

overduidelijk: 'Hoogbegaafde leerlingen vallen buiten de boot. Er is meer aandacht voor de leerlingen aan de onderkant. Ze hebben het moeilijk op school, lopen vast, worden vergeten of gaan onderpresteren. Ze kunnen wel naar een Leonardoschool (speciale basisschool voor hoogbegaafde kinderen - red.), maar dan zijn ze meestal al vastgelopen. Dat willen wij nu juist voorkomen.'

Voor de selectie mochten alle kinderen van groep 4 tot en met 7 een test doen. Bijna tweehonderd kinderen begonnen

'Het is mooi om te zien dat ze hun grenzen ontdekken. Omdat ze opeens iets niet kunnen of weten'

in maart van dit jaar op de Day a Week School. Er zijn zes groepen op vier verschillende locaties in Amsterdam. In december stoppen de achtstegroepers en komen nieuw geselecteerde vijfdegroepers erbij.

Marsha Klijsma heeft op dinsdag de groep van de Day a Week School op locatie De Poolster. Na de Pabo wilde ze eigenlijk geen juf worden. 'Dan krijg je na 25 jaar een zilveren vulpen en denk je 'Ooo, dit was mijn leven!' Ze ging sociologie studeren en stond bij wijze van bijbaantje voor de klas. ▶

'De gewone school moet oók wat doen'

'Ik vind de Day a Week School een goed project, mits de leerlingen op hun gewone school alle kans krijgen om zich als begaafd kind te manifesteren,' zegt Eleonoor van Gerven, pedagoog en specialist hoogbegaafdheid. 'Daarvoor moet de reguliere school voldoende uitdaging bieden. Ten eerste met compacten en verrijken van rekenen en taal. Ten tweede met vakoverstijgende projecten en plusgroepen. Sommige leerlingen willen dan nog meer uitdaging en dat noem ik zelfs een didactische noodzaak. Zij horen thuis op de Day a Week School, waar ze wezenlijk ander onderwijs krijgen, met samen leren, samenwerken, reflecteren op leerprocessen en academisch denken.'

PLUSKLASSEN en bovenschoolse programma's moeten elkaar dus aanvullen. Ik ben mordicus tegen het concept van de Leonardoscholen. We willen geen leerlingen uitsluiten, dus ook hoogbegaafden niet. Alle scholen hebben de plicht om passend onderwijs te geven. De Day a Week School kan daar uitstekend aan bijdragen. Ik hoop dat ze de kans (en de middelen) krijgen om zich te ontwikkelen. Dan kunnen ze de deelnemende scholen gaan helpen om goede voorzieningen te treffen voor hoogbegaafden. Dat zou pure winst zijn.'

Ammy Kuiper, moeder van Maria: 'Ze vindt alles leuk en het is uitdagender, dat houdt haar aandacht vast. Thuis is ze een stuk rustiger en ze maakt zelfs uit zichzelf haar huiswerk!'

Mogelijkheden voor hoogbegaafden

- Veel scholen bieden slimme leerlingen de mogelijkheid om sneller door de stof te gaan en extra opdrachten te doen. Dit heet 'compacten en verrijken'.
- Steeds meer basisscholen hebben een plusgroep voor hoogbegaafde leerlingen.
- Er bestaan bovenscholse plusklassen die bedoeld zijn voor meerdere scholen in de omgeving of in een bestuur. Daar is de Day a Week School een voorbeeld van.
- Sinds 2009 bestaan er begaafdheidsprofiel scholen. Zij hebben onder begeleiding van Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO) een speciaal beleid voor hoogbegaafde leerlingen ontwikkeld en daar een certificaat voor gekregen.
- De Leonardoscholen bieden vijf dagen per week een aangepast lesprogramma voor kinderen met een IQ van 130 of hoger.
- Willeke Rol zette tien jaar geleden de eerste plusklas in Diemen op. Zij heeft een onderwijsadviesbureau voor hoogbegaafde kinderen: Brightkids (www.brightkids.nl)

Verspreid door het land zijn er verschillende bovenscholse initiatieven.
Enkele voorbeelden:

- Plusgroep DOEN in Vught voor het samenwerkingsverband van 25 scholen uit de regio
- Plusklas Houten, een particulier initiatief van een onafhankelijke stichting (www.plusklashouten.nl)
- Plusgroep Zwolle is onderdeel van adviesbureau 'Gelukkig HB' en heeft een peutergroep, basisschoolgroepen en een pubergroep (plusgroepzwolle.nl, www.gelukkighb.nl)
- Het PCBO (protestants christelijk basisonderwijs) in Apeldoorn heeft plusgroepen op de scholen, een bovenscholse plusgroep en een aparte fulltime plusschool (www.pcbo.net/plusprogramma en www.regenboog.apeldoorn-onderwijs.nl)

'Maar het werken met kinderen verwierf steeds meer ruimte in mijn hart.' Ze bleef juf en werd ook intern begeleider. Na een voorlichtingsbijeenkomst over de Day a Week School gaf ze zich op als docent.

'We wisten wel dat Mees slim is. Maar ze kijken ook naar de houding, of het kind een bepaalde nieuwsgierigheid heeft'

Ze ziet dat de kinderen gedijen. 'Het is mooi om te zien dat ze hun grenzen ontdekken. Omdat ze opeens iets níet kunnen of weten. Een jongen liep eens woedend de klas uit omdat hij bij een quiz het antwoord

niet wist. Maar hij kon er daarna wel over praten en de anderen reageerden er goed op. Ze begrijpen elkaar, omdat ze zich allemaal wel anders voelen.'

Na de pauze is het tijd voor de *teamchallenge*. De leerlingen moeten in vier teams een knikkerbaan maken. Juf Marsha deelt vier vellen gekleurd karton uit. 'De baan moet binnen dat vel blijven en je begint aan het eindpunt.' IJverig onderzoeken ze hoe ze het beste geultjes kunnen maken en pilaartjes onder de baan. Bij de lichtblauwe baan gaat het niet helemaal lekker. Chris, Lulu, Eline en Mees hebben elk hun eigen plan. 'Nee, dat werkt niet, die bocht is te ruim!' 'Nu wil ik mijn idee vertellen!' Chris loopt even boos weg, Lulu maakt een rondje ▶

Day a Week School voor slimmeriken

Wat vinden de slimmeriken er zelf van?

Lulu (10)

'Ik heb maandag vioolles, dinsdag Day a Week en zaterdag Chinese les. Het leukste hier is meespelen met groep 8 in de pauze, met kinderen die ik niet ken. Vandaag deden we tikkertje met vrijplaats. In de les is teamuitdaging leuk. Die knikkerbaan was best moeilijk. Binaire getallen is ook interessant, dat doen we op onze school niet.'

Kemi (8)

'Op de Day a Week School krijg je meer uitdaging. Ik vind het soms saai op school. Ik vind het heel apart om één keer per week ergens anders met andere kinderen om te gaan. Soms mis ik mijn vriendinnen. Het liefst doe ik proefjes; die met olie en water was spannend. Ik wil later chirurg worden.'

Job (9)

'Ik mocht hierheen omdat ik de test goed gedaan had. Wel jammer dat ik schooltuinen mis, maar ik wil volgend jaar toch doorgaan. Ik vind alles leuk hier en de teamuitdaging het allerleukst. We doen hier hele andere dingen dan op school en we werken samen aan hetzelfde, met kinderen uit verschillende groepen.'

op haar rolschaatsschoenen. Uiteindelijk weten ze toch een goede baan te maken. 'Ja, dat zijn vier kapiteins op een schip,' observeert Marsha. 'Fijn dat Mees zich zo laat horen, die komt hier langzaam echt los.'

Dat heeft de moeder van Mees, Frederiek van Gaalen, ook gemerkt. 'Hij treedt hier sneller op de voorgrond omdat het een klein groepje is. Mees is veel opener geworden. Het is goed dat ze aandacht besteden aan sociale vaardigheden, zoals naar elkaar luisteren en samenwerken. Mees vindt het vooral interessant dat ze moeilijke dingen leren, zoals de binaire getallen of de Maya kalender. Dat is echt anders dan op zijn eigen school.'

december 2010 J/M

Frederiek is zelf ook tevreden. 'Ik vond het prettig dat alle kinderen werden getest, dat het niet om een clubje van hoogbegaafden ging. We wisten wel dat Mees slim is en op school wisten ze dat ook. Maar ze kijken bij het selecteren ook naar de houding, of het kind een bepaalde nieuwsgierigheid heeft. Mees kon wel wat extra's gebruiken, hij is altijd snel klaar op school. Op de Day a Week School kan hij onder goede begeleiding en met anderen die op dezelfde manier denken, aan moeilijke dingen werken. Ik vind het heel leuk dat hij deze kans krijgt.'

Ammy Kuiper heeft een dochter op de Day a Week School. Haar kind is een zogenaamde onderpresteerder; haar resultaten blijven ver achter bij haar kunnen. 'Maria heeft bijna alle kenmerken van

'Ze leren moeilijke dingen, zoals de binaire getallen of de Maya kalender. Dat is echt anders dan op hun eigen school'

ADD, ze heeft een zeer korte aandachtsspanne. Ze is erg goed in taal en in alles waar ze haar fantasie bij kan gebruiken. Dat ze slecht presteert in andere vakken komt vooral door het repetitieve, het stampwerk. Dat verveelt snel en mondt uit in desinteresse.' Maria maakte de entreetoetsen in groep 7 matig, maar kwam bij de selectie van de Day a Week School als hoogbegaafd uit de bus. En Ammy zag haar dochter opbloeien dankzij de Day a Week School. 'Ze is trots dat ze uitgekozen is en dat ze één keer per week ergens anders naar toe mag. Ze vindt alles leuk en het is uitdagender, dat houdt haar aandacht vast. Thuis is ze een stuk rustiger en ze maakt zelfs uit zichzelf haar huiswerk! Voor kinderen als Maria is zo'n dag echt van vitaal belang. Wel heel jammer dat ze met kerst alweer moet stoppen, omdat ze in groep 8 zit. Het zou voor Maria beter zijn om door te gaan.' ●

Meer lezen over hoogbegaafdheid? kijk op www.jmouders.nl/hoogbegaafd

GITAAR, PIANO EN DRUM

www.vtechnl.com

